

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2008. gada 1. decembrī *

Lieta C-388/08 PPU

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LES 35. pantam, ko *Korkein oikeus* (Somija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2008. gada 5. septembrī un kas Tiesā reģistrēts tajā pašā dienā, kriminālprocesā pret

Artur Leymann,

Aleksei Pustovarov.

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*], tiesneši H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], J. Klučka [*J. Klučka*], P. Linda [*P. Lindh*] (referente) un A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*],

ģenerālvokāts J. Mazaks [*J. Mazák*],
sekretāre K. Strēmholma [*C. Strömholm*], administratore,

* Tiesvedības valoda — somu.

ņemot vērā iesniedzējtiesas 2008. gada 5. septembra lūgumu, kas Tiesā reģistrēts tajā pašā dienā, prejudiciālo nolēmumu sniegt saskaņā ar steidzamības procedūru atbilstoši Reglamenta 104.b pantam,

ņemot vērā trešās palātas 2008. gada 11. septembra lēmumu minēto lūgumu apmierināt,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2008. gada 4. novembra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— Leimana [*Leymann*] vārdā — M. Annala [*M. Annala*], *asianajaja*,

— Pustovarova [*Pustovarov*] vārdā — H. Tominens [*H. Tuominen*], *oikeustieteen maisteri*,

— Somijas valdības vārdā — A. Gimareša-Purokoski [*A. Guimaraes-Purokoski*], pārstāve,

— Spānijas valdības vārdā — H. M. Rodrigess Karkamo [*J. M. Rodríguez Cárcamo*], pārstāvis,

— Nīderlandes valdības vārdā — K. ten Dama [*C. ten Dam*], pārstāve,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — I. Koskinens [*I. Koskinen*] un R. Trousterss [*R. Troosters*], kā arī S. Grīnheida [*S. Grünheid*], pārstāvji,

noklausījusies ģenerālvokātu,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- ¹ Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmuma 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm (OV L 190, 1. lpp.; turpmāk tekstā — “pamatlēmums”) 27. panta 2.–4. punktu.
- ² Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar kriminālprocesu, kas Somijā tika ierosināts pret Leimanu un Pustovarovu, kuri ir apsūdzēti smaga noziedzīga nodarījuma (“törkeä”) saistībā ar narkotiskajām vielām izdarīšanā un nodoti Somijas iestādēm, izpildot Eiropas apcietināšanas orderus.

Atbilstošās tiesību normas

Eiropas Savienības tiesības

3 Pamatlēmuma 2. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Eiropas apcietināšanas orderi var izsniegt par darbībām, par kurām izsniegšanas dalībvalsts tiesībās paredzēts brīvības atņemšanas sods vai ar brīvības atņemšanu saistīts drošības līdzeklis, kura maksimālais ilgums ir vismaz 12 mēneši [..].”

4 Pamatlēmuma 2. panta 2. punktā ir uzskaitīti 32 nodarījumi, tostarp narkotisku un psihotropu vielu nelikumīga tirdzniecība, kuri, ja par tiem izsniegšanas dalībvalstī var piemērot brīvības atņemšanas sodu vai ar brīvības atņemšanu saistītu drošības līdzekli, kura maksimālais ilgums ir vismaz trīs gadi, un kuri šādi ir definēti izsniegšanas dalībvalsts tiesībās, nepārbaudot darbības abpusējo sodāmību, ir pamats nodošanai, pamatojoties uz Eiropas apcietināšanas orderi.

5 Saskaņā ar pamatlēmuma 2. panta 4. punktu abpusējās sodāmības pārbaudi var veikt nodarījumiem, kuri nav uzskaitīti pamatlēmuma 2. panta 2. punktā.

- 6 Pamatlēmuma 3. pantā ir uzskaitīti Eiropas apcietināšanas ordera obligātās neizpildes pamati.
- 7 Pamatlēmuma 4. pantā ir uzskaitīti Eiropas apcietināšanas ordera fakultatīvās neizpildes pamati.
- 8 Pamatlēmuma 8. pants attiecas uz Eiropas apcietināšanas ordera saturu un formu. Šī panta 1. punkta d) un e) apakšpunktā paredzētā obligātā informācija ir šāda:

“d) nodarījuma veids un juridiskā kvalifikācija, jo īpaši attiecībā uz 2. pantu;

e) to apstākļu apraksts, kādos tika veikts nodarījums, ieskaitot laiku, vietu un pieprasītās personas līdzdalības veidu nodarījumā.”

- 9 Pamatlēmuma 27. panta 2. punktā ir noteikts, ka “nevar veikt nodotās personas kriminālvajāšanu, to notiesāt vai tai atņemt brīvību par nodarījumu, kas veikts pirms tās nodošanas un kas nav nodarījums, par kuru tā nodota”, izņemot šī panta 1. punktā minēto gadījumu, kad var uzskatīt, ka piekrišana šādai nodošanai ir tikusi dota, un minētā 27. panta 3. punktā minētajos gadījumos.

10 Pamatlēmuma 27. panta 3. punktā ir noteikts, ka “šā panta 2. punktu nepiemēro šādos gadījumos:

- a) ja persona, kurai ir bijusi iespēja atstāt tās dalībvalsts teritoriju, kurai tā nodota, nav to izdarījusi 45 dienu laikā no tās galīgās atbrīvošanas, vai ir atgriezies tās teritorijā pēc tās atstāšanas;
- b) nodarījums nav sodāms ar brīvības atņemšanas sodu vai piespiedu līdzekli;
- c) kriminālprocess neļauj piemērot pasākumus, kas ierobežotu personas brīvību;
- d) ja personu var pakļaut sodam vai pasākumam, kas nav saistīts ar brīvības atņemšanu, ieskaitot naudassodu, vai kādu pasākumu, kas to aizstāj, pat ja tas varētu ierobežot personas brīvību;
- e) ja persona piekritusi, ka to nodod, attiecīgos gadījumos vienlaikus atteikdamās no specialitātes principa saskaņā ar 13. pantu;
- f) ja persona pēc tās nodošanas ir noteikti atteikusies no tiesībām piemērot specialitātes principu attiecībā uz noteiktiem nodarījumiem pirms tās nodošanas.
[..]
- g) ja izpildes tiesu iestāde, kas nodevusi personu, dod savu piekrišanu saskaņā ar 4. punktu”.

11 Pamatlēmuma 27. panta 4. punkts ir šāds:

“Piekrišanas pieprasījumu iesniedz izpildes tiesu iestādei kopā ar informāciju, kas minēta 8. panta 1. punktā, un tulkojumu, kas minēts 8. panta 2. punktā. Piekrišanu sniedz tad, kad nodarījums, attiecībā uz kuru to prasa, pats ir pakļauts nodošanai saskaņā ar šī pamatlēmuma noteikumiem. Piekrišanu atsaka 3. pantā minēto iemeslu dēļ un citādi to var atteikt tikai 4. pantā minēto iemeslu dēļ. Lēmumu pieņem ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas.

[..]”

12 Atbilstoši pamatlēmuma 31. panta 1. punktam ar to tiek aizstātas attiecīgās normas vairākās konvencijās, ko attiecībā uz izdošanu piemēro attiecībās starp dalībvalstīm, it īpaši 1957. gada 13. decembrī parakstītajā Eiropas Konvencijā par izdošanu, 1995. gada 10. martā parakstītajā Konvencijā par vienkāršotu izdošanas procedūru starp Eiropas Savienības dalībvalstīm (OV C 78, 2. lpp.), kas pamatota uz Līguma par Eiropas Savienību K3. pantu, un 1996. gada 27. septembrī parakstītajā Konvencijā par izdošanu starp Eiropas Savienības dalībvalstīm (OV C 313, 12. lpp.; turpmāk tekstā — “1996. gada konvencija”), kas pamatota ar Līguma par Eiropas Savienību K3. pantu.

13 No 1999. gada 1. maija *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī* publicētās informācijas par Amsterdamas līguma spēkā stāšanās datumu (OV L 114, 56. lpp.) izriet, ka Somijas Republika ir pieņēmusi deklarāciju saskaņā ar LES 35. panta 2. punktu, ar kuru tā ir pieņēmusi Tiesas kompetenci lemt prejudiciālā nolēmuma kārtībā saskaņā ar LES 35. panta 3. punkta b) apakšpunktā paredzētajiem noteikumiem.

Valsts tiesības

- 14 Atbilstoši apsūdzības rakstā izklāstīto faktu laikā spēkā esošā Kriminālkodeksa [*rikoslaki*, Likuma 1304/1993 redakcijā] 50. nodaļas 1. pantam sodāms noziedzīgs nodarījums saistībā ar narkotiskajām vielām *inter alia* ir narkotisko vielu neatļauta ievēšana vai ievēšanas mēģinājums, pārvadāšana, pārsūtīšana, tirgošana, starpniecība izplatīšanā, nodošana vai jebkāda veida laišana vai mēģinājums laist apgrozībā, turēšana vai mēģinājums iegādāties.
- 15 Saskaņā ar šī kodeksa 50. nodaļas 2. pantu *inter alia* “smags” noziedzīgs nodarījums saistībā ar narkotiskajām vielām pastāv gadījumā, kad nodarījuma priekšmets ir īpaši bīstamas narkotikas vai narkotikas lielā apmērā, un nodarījums arī kopumā ir uzskatāms par smagu. Šāda nodarījuma izdarītāju soda ar brīvības atņemšanu no viena līdz desmit gadiem.
- 16 Ar Likumu 1286/2003 par nodošanu Somijas un citu Eiropas Savienības dalībvalstu starpā sakarā ar noziedzīgu nodarījumu tiek transponēts pamatlēmums. Šī likuma 14. pantā ir paredzēts, ka aresta un nodošanas orderī jābūt ietvertai informācijai par nodarījuma veidu un juridisko kvalifikāciju, it īpaši attiecībā uz nodarījumiem, kuri nav kriminālsodāmi abās valstīs, un to apstākļu aprakstam, kādos tika veikts nodarījums, ieskaitot laiku, vietu un pieprasītās personas līdzdalības apmēru nodarījumā.
- 17 Šī likuma 58. panta 1. punktā ir noteikts, ka nevar veikt Somijai nodotās personas kriminālvajāšanu, to notiesāt vai tai atņemt brīvību par nodarījumu, kas veikts pirms tās nodošanas un kas nav nodarījums, saistībā ar kuru tā ir tikusi nodota. Atbilstoši šī paša panta 2. punktam šis aizliegums *inter alia* nav piemērojams, ja kriminālprocesā netiek

piemērots ar personas brīvības atņemšanu saistīts procesuālais līdzeklis vai, ja izdevēja dalībvalsts piekrīt atkāpei no aizlieguma.

Pamata lieta un prejudiciālie jautājumi

- 18 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir iesniegts saistībā ar tiesvedību krimināllietā pret Leimanu un Pustovarovu, pret kuriem kriminālvajāšanu ir uzsākušas Somijas iestādes sakarā ar smagu nodarījumu saistībā ar narkotiskajām vielām. Ieinteresētās personas ir tikušas apcietinātas — Leimans, pamatojoties uz *Helsingin käräjäoikeus* (Helsinki Pirmās instances tiesa) 2006. gada 21. martā aizmuguriski pieņemto lēmumu, un Pustovarovs — pamatojoties uz šīs pašas tiesas 2006. gada 5. maijā aizmuguriski pieņemto lēmumu.

Attiecībā uz Leimanu

- 19 Ar 2006. gada 21. marta Eiropas apcietināšanas orderi Helsinku apgabala prokurors lūdza kompetentajai Polijas tiesai arestēt un nodot kriminālvajāšanas uzsākšanai Leimanu, kurš tika turēts aizdomās par smagu nodarījumu — narkotisko vielu ieviešanu laika posmā no 2005. gada 1. janvāra līdz 2006. gada 21. martam. Šajā apcietināšanas orderī paskaidrots, ka Leimans ar līdzdalībnieku palīdzību Somijā ievēdis lielu daudzumu amfetamīna, kas ir klasificējams kā īpaši bīstama narkotiskā viela, lai to pārdotu tālāk.
- 20 2006. gada 28. jūnijā kompetentā Polijas tiesa nolēma nodot Leimanu Somijas Republikai, pamatojoties uz minētajā apcietināšanas orderī pausto lūgumu.

- 21 2006. gada 2. oktobrī Helsinku apgabala prokurors cēla apsūdzību Leimanam *Helsingin käräjaoikeus* sakarā ar smagu nodarījumu ar narkotiskajām vielām, kas izdarīts laikā no 2006. gada 15. līdz 26. februārim. Apsūdzības rakstā bija norādīts, ka Leimans kopā ar Pustovarovu un citām personām Somijā ievēda 26 kilogramus hašiša, lai tos izplatītu tālāk. Leimans tika kvalificēts kā izdarītājs, bet Pustovarovs un vēl viena persona bija organizējušas ievēšanu. Viela ievēsta Kouvolā [*Kouvola*] (Somija), izmantojot Hanko [*Hanko*] (Somija) ostu, vieglajā automašīnā un pēc tam to paņēma kāda cita persona.
- 22 Helsinku apgabala prokurors paziņoja, ka vēl pirms lietas izskatīšanas *Helsingin käräjaoikeus* viņš saņēmis informāciju no Polijas Republikas pārstāvja Eiropas Savienības Tiesu iestāžu sadarbības struktūrvienībā (*Eurojust*), ka nav jālūdz šai dalībvalstij piekrišana saskaņā ar pamatlēmuma 27. panta 3. punkta g) apakšpunktu un 4. punktu, lai uzsāktu kriminālvajāšanu par smagu noziedzīgu nodarījumu saistībā ar narkotiskajām vielām, kurš izpaudās kā hašiša ievēšana, kaut arī nodošana bija notikusi uz aizdomu pamata par amfetamīna ievēšanu.
- 23 2006. gada 7. novembrī *Helsingin käräjaoikeus*, kurā nebija celts neviens iebildums pret apsūdzēto nodošanu vai apsūdzību, nodarījumā apsūdzētos, arī Leimanu, atzina par vainīgiem un viņiem piesprieda brīvības atņemšanas sodu.
- 24 Leimans šo sodu pārsūdzēja *Helsingin hovioikeus* (Helsinku apelācijas instances tiesa), uzskatīdams, ka pret viņu nevarēja sākt kriminālvajāšanu par smagu noziedzīgu nodarījumu saistībā ar narkotisko vielu (hašiša) ievēšanu, kas izdarīta laikā no 2006. gada 15. līdz 26. februārim, jo viņš kompetentajai Somijas tiesai par šo nodarījumu nebija nodots. Ar 2007. gada 16. augusta lēmumu šī tiesa norādīja, ka *Helsingin käräjaoikeus* kompetentās Polijas tiesas piekrišanu Leimana kriminālvajāšanai par minēto nodarījumu ir saņēmusi ar tās pārstāvja *Eurojust* starpniecību.

- 25 2007. gada 30. novembrī *Helsingin hovioikeus* izskatīja lietu pēc būtības un piesprieda Leimanam brīvības atņemšanas sodu uz trim gadiem un četriem mēnešiem. Kaut arī, saskaņā ar lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu izklāstīto, Leimanam brīvība bija atņemta kopš nodošanas procedūras uzsākšanas, viņa pārstāvis tiesas sēdē norādīja, ka kopš 2008. gada februāra viņš sodu izcieš nosacīti.

Attiecībā uz Pustovarovu

- 26 Ar 2006. gada 8. maija Eiropas apcietināšanas orderi Helsinku apgabala prokurors lūdza kompetentajai Spānijas tiesai arestēt un nodot kriminālvajāšanas uzsākšanai Pustovarovu, kurš tika turēts aizdomās par smagu nodarījumu — narkotisko vielu ievēšanu laikā posmā no 2006. gada 19. līdz 25. februārim. Šajā apcietināšanas orderī paskaidrots, ka Leimans ar līdzdalībnieku palīdzību Somijā ievēdis lielu daudzumu amfetamīna, kas ir klasificējams kā īpaši bīstama narkotiskā viela, lai to pārdotu tālāk. Viņš esot kvalificējams kā ievēšanas un tālākpārdošanas organizētājs. Minētajā apcietināšanas orderī bija minēti vēl divi citi smagi nodarījumi saistībā ar narkotisko vielu ievēšanu: hašiša ievēšana lielā apmērā, lai to pārdotu tālāk, no kuriem viens bija izdarīts 2005. gada septembrī un oktobrī, un otrs — šī paša gada novembrī.
- 27 2006. gada 20. jūnijā kompetentā Spānijas tiesa nolēma nodot Pustovarovu Somijas Republikai, pamatojoties uz 2006. gada 8. maija Eiropas apcietināšanas orderī pausto lūgumu.
- 28 2006. gada 2. oktobrī Helsinku apgabala prokurors cēla apsūdzību *Helsingin käräjäoikeus* pret Pustovarovu, pamatojoties uz šī sprieduma 21. punktā izklāstīto.

- 29 2006. gada 24. oktobrī, kamēr minētā tiesa lietu vēl izskatīja, minētais prokurors izdeva jaunu Eiropas apcietināšanas orderi, ar kuru viņš lūdza kompetentajai Spānijas tiesai dot piekrišanu kriminālvajāšanas uzsākšanai pret Pustovarovu par smagu noziedzīgu nodarījumu saistībā ar narkotisko vielu ieviešanu, kas izdarīts laikā no 2006. gada 19. līdz 25. februārim, kurš izpaudās kā hašiša, nevis amfetamīna ieviešana lielā apmērā, lai to pārdotu tālāk, kā tas bija minēts sākotnējā apcietināšanas orderī.
- 30 Ar 2006. gada 7. novembra spriedumu, kurš tika pasludināts, pirms vēl bija saņemta kompetentās Spānijas tiesas piekrišana attiecībā uz otro apcietināšanas orderi, *Helsingin käräjäoikeus* Pustovarovam piesprieda cietumsodu par apsūdzības rakstā aprakstīto darbību izdarīšanu, smagu noziedzīgu nodarījumu saistībā ar narkotisko vielu ieviešanu laika posmā no 2006. gada 15. līdz 26. februārim, kā arī par diviem pārējiem smagajiem noziedzīgajiem nodarījumiem saistībā ar narkotiskajām vielām, kuru izdarīšanā viņš bija apsūdzēts.
- 31 Pustovarovs šo spriedumu pārsūdzēja *Helsingin hovioikeus*, uzskatīdams, ka pret viņu nevarēja sākt kriminālvajāšanu par smagu noziedzīgu nodarījumu saistībā ar narkotisko vielu (hašiša) ieviešanu, kas izdarīts laikā no 2006. gada 15. līdz 26. februārim, jo viņš kompetentajai Somijas tiesai par šo nodarījumu nebija nodots.
- 32 2007. gada 11. jūlijā kompetentā Spānijas tiesa deva savu piekrišanu kriminālvajāšanas uzsākšanai pret Pustovarovu otrajā Eiropas apcietināšanas orderī minēto iemeslu dēļ.
- 33 *Helsingin hovioikeus* uzskatīja, ka kompetentās Spānijas tiesas piekrišana, kaut arī iegūta pēc *Helsingin käräjäoikeus* sprieduma pasludināšanas, ļauj tai lemt lietā par smago noziedzīgo nodarījumu saistībā ar narkotisko vielu ieviešanu, kura izdarīšanā laika posmā no 2006. gada 15. līdz 26. februārim bija apsūdzēts Pustovarovs.

- 34 2007. gada 30. novembrī Pustovarovs tika notiesāts *Helsingin hovioikeus* par šo, kā arī diviem pārējiem nodarījumiem, kuros viņš bija apsūdzēts, un viņam tika piespriests cietumsods piecu gadu un astoņu mēnešu apmērā.

Tiesvedība iesniedzējtiesā

- 35 2008. gada 28. maijā Leimanam un Pustovarovam tika atļauts celt prasību *Korkein oikeus* (Augstākā tiesa) par to, vai valsts tiesību aktos, ar kuriem transponē pamatlēmuma 27. panta 2. punktu, ietvertais specialitātes princips ir pretrunā tam, ka pret viņiem ir uzsākta kriminālvajāšana par smagu noziedzīgu nodarījumu sakarā ar narkotisko vielu, hašiša, ieviešanu, kas izdarīts laika posmā no 2006. gada 15. līdz 26. februārim.

Prejudiciālie jautājumi

- 36 Šādos apstākļos *Korkein oikeus* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

“1) Kā ir interpretējama pamatlēmuma 27. panta 2. punktā izmantotā frāze “nodarījum[s], [..] kas nav nodarījums, par kuru tā nodota”, un, precīzāk, kādi kritēriji ir jāņem vērā, izvērtējot, vai apsūdzības pamatā esošā nodarījuma apraksts tik ļoti atšķiras no nodarījuma, par kuru notikusi nodošana, apraksta, ka runa ir par “nodarījumu, kas nav [tas] nodarījums”, un tādēļ ir nepieciešama piekrišana kriminālvajāšanas uzsākšanai 27. panta 3. punkta g) apakšpunkta un 4. punkta izpratnē?”

- 2) Vai pamatlēmuma 27. panta 2. punkts ir interpretējams tādējādi, ka piekrišanas procedūra saskaņā ar 27. panta 3. punkta g) apakšpunktu un 4. punktu ir jāpiemēro tad, kad gan apcietināšanas ordera, gan galīgās apsūdzības pamatā ir bijis smags noziedzīgs nodarījums saistībā ar narkotiskajām vielām, bet vēlāk apsūdzības pamatā esošā nodarījuma apstākļi ir mainījušies tādā veidā, ka apsūdzībā runa ir par citām narkotiskajām vielām, kuras nav apcietināšanas orderī minētās?

- 3) Kā ir interpretējams pamatlēmuma 27. panta 2. punkts, saskaņā ar kuru nevar veikt nodoto personu kriminālvajāšanu, tās notiesāt vai tām atņemt brīvību par nodarījumu, kas veikts pirms to nodošanas un kas nav nodarījums, par kuru tās nodotas, it īpaši saistībā ar 27. panta 4. punktā paredzēto piekrišanas procedūru un ievērojot 27. panta 3. punkta c) apakšpunktu, saskaņā ar kuru specialitātes princips nav piemērojams, ja kriminālprocess neļauj piemērot pasākumus, kas ierobežotu personas brīvību?
 - a) Vai minētie noteikumi gadījumos, kad ir jāpiemēro piekrišanas procedūra, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiem nav pretrunā apsūdzības celšana par attiecīgo nodarījumu, tiesvedība vai sprieduma taisīšana pirms piekrišanas saņemšanas, ciktāl apsūdzētajam saistībā ar aizdomām par attiecīgā nodarījuma izdarīšanu netiek piemērots līdzeklis, kas saistīts ar brīvības atņemšanu vai ierobežošanu?

 - b) Kā jāvērtē apstākļi, ka kriminālprocess, kurā tiek piemērota brīvības ierobežošana, ietver vairākus nodarījumus, no kuriem vienam ir piemērojama piekrišanas procedūra? Vai šādā gadījumā iepriekš minētie noteikumi ir interpretējami tādā veidā, ka tiem nav pretrunā apsūdzības celšana par nodarījumu, kuram jāpiemēro piekrišanas procedūra, tiesvedība vai sprieduma taisīšana pirms piekrišanas saņemšanas arī tad, ja apsūdzētajam tiesvedības ietvaros ir piemērots brīvības ierobežošanas pasākums tiktāl, ciktāl brīvības ierobežošana ir juridiski pamatota ar citiem apsūdzības pamatiem?"

Par steidzamības tiesvedību

- 37 *Korkein oikeus* 2008. gada 5. septembra vēstulē, ko Tiesas kanceleja saņēma tajā pašā dienā, lūdza lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu piemērot steidzamības tiesvedību, kas ir paredzēta Reglamenta 104.b pantā.
- 38 Iesniedzējtiesa šo lūgumu pamatoja ar to, ka Pustovarovs pašlaik izcieš cietumsodu par dažādiem noziedzīgiem nodarījumiem, tostarp par 26 kilogramu hašiša nelegālu ievešanu, kura dēļ tiesvedībā radās nepieciešamība lūgt taisīt prejudiciālu nolēmumu. Notiesātais esot nosacīti jāatbrīvo 2009. gada 18. martā. Šī tiesa apstiprina, ka, ja apsūdzība par šo noziedzīgo nodarījumu tiktu noraidīta, Pustovarovam piespriestā soda ilgums būtu jāsamazina un viņš būtu jāatbrīvo agrāk.
- 39 Pēc tiesneses referentes priekšlikuma Tiesas trešā palāta, uzklusot ģenerālvokātu, nolēma apmierināt iesniedzējtiesas pieteikumu lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu piemērot steidzamības tiesvedību.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

- 40 Vispirms ir jāatgādina, ka Tiesa, kā tas izriet no šī sprieduma 13. punkta, šajā gadījumā atbilstoši LES 35. pantam ir kompetenta lemt par pamatlēmuma interpretāciju.

Par pirmo jautājumu

- 41 Ar pirmo jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, kādi ir kritēriji, pēc kuriem var noteikt, vai pret nodoto personu kriminālvajāšana ir uzsākta par “nodarījumu, kas nav [tas] nodarījums”, kas bija pamatā šīs personas nodošanai pamatlēmuma 27. panta 2. punkta izpratnē, kam ir nepieciešama piekrišanas procedūras 27. panta 3. punkta g) apakšpunkta un 4. punkta izpratnē īstenošana.
- 42 No pamatlēmuma 1. panta 1. un 2. punkta, kā arī no tā preambulas piektā līdz septītajam apsvērumam un no vienpadsmitā apsvēruma izriet, ka tā mērķis ir aizstāt daudzpusējo izdošanu starp dalībvalstīm ar notiesāto vai aizdomās turēto personu nodošanas sistēmu starp tiesu iestādēm sodu izpildei vai kriminālvajāšanai, pamatojoties uz savstarpējās atzīšanas principu. Pamatlēmuma mērķis it īpaši ir veicināt un paātrināt tiesu iestāžu sadarbību (skat. 2007. gada 3. maija spriedumu lietā *C-303/05 Advocaten voor de Wereld*, Krājums, I-3633. lpp., 28. punkts).
- 43 Pamatlēmuma 27. panta 2. punktā ir paredzēts specialitātes noteikums, atbilstoši kuram nevar veikt nodotās personas kriminālvajāšanu, to notiesāt vai tai atņemt brīvību par nodarījumu, kas veikts pirms tās nodošanas un kas nav nodarījums, par kuru tā nodota.
- 44 Šis noteikums ir saistīts ar izpildes dalībvalsts suverēno varu un personai, kuras nodošana tiek lūgta, dod tiesības pret to veikt kriminālvajāšanu, to notiesāt vai tai atņemt brīvību tikai par nodarījumu, par kuru tā nodota.

- 45 Dalībvalstis var atkāpties no specialitātes noteikuma piemērošanas atbilstoši pamatlēmuma 27. panta 1. punktam. No minētās normas tomēr izriet vairāki izņēmumi, kas uzskaitīti šī paša panta 3. punktā.
- 46 Lai izvērtētu pamatlēmuma 27. panta 2. punkta un it īpaši frāzes “nav nodarījums”, par kuru tā nodota, tvērumu, ir svarīgi ņemt vērā pamatlēmuma mērķi.
- 47 Šajā sakarā ir svarīgi atgādināt, ka pamatlēmuma preambulas piektajā apsvērumā ir uzsvērts, ka Eiropas Savienībai izvirzītais mērķis kļūt par brīvības, drošības un tiesiskuma telpu liek atcelt izdošanu starp dalībvalstīm un to aizstāt ar nodošanas sistēmu starp tiesu iestādēm.
- 48 Šajā pašā apsvērumā ir piebilsts, ka tradicionālās sadarbības attiecības starp dalībvalstīm ir jāaizvieto ar sistēmu, kura paredz brīvu tiesu nolēmumu apriti krimināllietās un kas attiecas gan uz nolēmumiem, kas pieņemti pirms sprieduma taisīšanas, gan arī galīgajiem nolēmumiem.
- 49 Pamatlēmuma preambulas sestajā apsvērumā ir teikts, ka Eiropas apcietināšanas orderis ir pirmais konkrētais pasākums, ar kuru krimināltiesību jomā īsteno savstarpējās atzīšanas principu, kuru Eiropadome raksturojusi kā tiesu iestāžu sadarbības “stūrakmeni”.

50 Atbilstoši pamatlēmuma preambulas desmitajam apsvērumam Eiropas apcietināšanas ordera mehānisma īstenošanas pamatā ir augsta dalībvalstu savstarpēja uzticība.

51 Savstarpējās atzīšanas princips, kurš ir pamatlēmuma sistēmas pamats, atbilstoši minētā lēmuma 1. panta 2. punktam nozīmē, ka dalībvalstīm principā ir jāizpilda ikviens Eiropas apcietināšanas orderis. Tām ir jāatsaka vai tās var atteikties izpildīt šo orderi tikai minētā pamatlēmuma 3. un 4. pantā uzskaitītajos gadījumos.

52 Lai lemtu par personas, kuras nodošana tiek lūgta, meklēšanu, lai to nodotu kriminālvajāšanas uzsākšanai par izdošanas dalībvalsts tiesību aktos paredzētu noziedzīgu nodarījumu, izpildes dalībvalsts tiesu iestādei, pamatojoties uz pamatlēmuma 2. panta noteikumiem, ir jāpārbauda Eiropas apcietināšanas orderī aprakstītā noziedzīgā nodarījuma apraksts. Šajā aprakstā atbilstoši pamatlēmuma pielikumā pievienotajai veidlapai ir jābūt ietvertai pamatlēmuma 8. pantā uzskaitītajai informācijai, proti, tostarp ir jānorāda nodarījuma veids un juridiskā kvalifikācija, to apstākļu apraksts, kādos tika veikts nodarījums, ieskaitot laiku, vietu un pieprasītās personas līdzdalības veidu nodarījumā, kā arī par nodarījumu paredzētā soda robežas.

53 Kā savos apsvērumos norādījusi Komisija, nodošanas lūguma pamatā ir informācija, kas atspoguļo kriminālprocesa stadiju Eiropas apcietināšanas ordera izdošanas brīdī. Tādējādi procesa gaitā ir iespējams, ka iegūtie fakti vairs neatbilst vairākiem sākotnēji aprakstīto faktu aspektiem. Ar savāktajiem pierādījumiem var precizēt, pat grozīt nodarījuma sastāvu, kurš sākotnēji bija Eiropas apcietināšanas ordera izdošanas pamatā.

- 54 Pamatlēmuma 27. panta 2. punktā ietvertie termini “kriminālvajāšana”, “notiesāšana” vai “brīvības atņemšana” norāda, ka jēdziens “nodarījums[s], [...] kas nav nodarījums”, par kuru [persona] nodota, ir jāizvērtē, ņemot vērā dažādās procesuālās stadijas un katru procesuālo darbību, kuras dēļ varētu mainīties nodarījuma juridiskā kvalifikācija.
- 55 Lai piekrišanas prasības aspektā izvērtētu, vai procesuālās darbības dēļ varētu rasties “nodarījums[s], [...] kas nav nodarījums”, par kuru izdots Eiropas apcietināšanas orderis, ir jāsalīdzina Eiropas apcietināšanas orderī izklāstītais nodarījuma apraksts un vēlākajā procesuālajā dokumentā ietvertais.
- 56 Lūdzot izpildes dalībvalsts piekrišanu sakarā ar katru izmaiņu faktu izklāstā, tiktu pārsniegtas specialitātes principa prasības un tiktu apdraudēta pamatlēmumā paredzētā mērķa paātrināt un vienkāršot dalībvalstu tiesu iestāžu sadarbību īstenošana.
- 57 Lai noteiktu, vai runa ir par “nodarījumu, [...] kas nav nodarījums”, par kuru persona nodota, ir jāpārbauda, vai nodarījuma sastāva elementi atbilstoši to juridiskajai kvalifikācijai nodošanas dalībvalsts tiesībās ir tie paši, par kuriem persona tika nodota, un vai pietiekami atbilst apcietināšanas orderī un vēlākajā procesuālajā dokumentā ietvertā informācija. Izmaiņas laika un vietas apstākļos ir pieļaujamas tiktāl, ciktāl tās izriet no ordera izdošanas dalībvalstī procesa ietvaros savāktajiem pierādījumiem attiecībā uz apcietināšanas orderī aprakstītajām darbībām, ja tās nemaina nodarījuma raksturu un nerada pamatlēmuma 3. un 4. pantā paredzētos neizpildīšanas pamatus.

58 Kompetentajai valsts tiesai, ņemot vērā šī sprieduma iepriekšējā punktā minētos kritērijus, ir jāpārbauda, vai apsūdzības rakstā aprakstītais nodarījums ir nodarījums, kas nav nodarījums, kas aprakstīts apcietināšanas orderos, kas izdoti attiecībā uz Leimanu un Pustovarovu.

59 Tādēļ uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka, lai noteiktu, vai attiecīgais nodarījums ir “nodarījum[s], [...] kas nav nodarījums, par kuru tā nodota” pamatlēmuma 27. panta 2. punkta izpratnē, kā dēļ būtu jāpiemēro šī pamatlēmuma 27. panta 3. punkta g) apakšpunktā un 4. punktā paredzētā piekrišanas procedūra, ir jāpārbauda, vai nodarījuma sastāva elementi atbilstoši to aprakstam nodošanas dalībvalsts tiesībās ir tie paši, par kuriem persona tika nodota, un vai pietiekami atbilst apcietināšanas orderī un vēlākajā procesuālajā dokumentā ietvertā informācija. Izmaiņas laika un vietas apstākļos ir pieļaujamas tiktāl, ciktāl tās izriet no ordera izdošanas dalībvalstī procesa ietvaros savāktajiem pierādījumiem attiecībā uz apcietināšanas orderī aprakstītajām darbībām, nemaina nodarījuma raksturu un nerada pamatlēmuma 3. un 4. pantā paredzētos neizpildīšanas pamatus.

Par otro jautājumu

60 Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai izmaiņas nodarījuma aprakstā, ja tās attiecas tikai uz attiecīgo narkotisko vielu kategoriju, nemainoties noziedzīgā nodarījuma juridiskajai kvalifikācijai, var nozīmēt “nodarījumu, [...] kas nav nodarījums”, kurš ir nodošanas pamatā pamatlēmuma 27. panta 2. punkta izpratnē un kura dēļ ir jāpiemēro šī lēmuma 27. panta 3. punkta g) apakšpunktā un 4. punktā paredzētā piekrišanas procedūra.

- 61 Pamata lietā apsūdzības rakstā ir minēta hašiša ievēšana, bet apcietināšanas orderos runa ir par amfetamīna ievēšanu.
- 62 Katrā ziņā abos gadījumos runa ir par noziedzīgu nodarījumu, par kuru ir paredzēts vismaz 3 gadus ilgs cietumsods un kurš ietilpst pamatlēmuma 2. panta 2. punkta sadaļā “narkotisku un psihotropu vielu nelikumīga tirdzniecība”.
- 63 Tādēļ uz otro jautājumu ir jāatbild, ka — tādos apstākļos kā pamata lietā minētie — izmaiņas noziedzīga nodarījuma aprakstā, kas saistītas ar attiecīgo narkotisko vielu grupu, pašas par sevi vien nevar nozīmēt “nodarījumu, [...] kas nav nodarījums, par kuru [persona] nodota” pamatlēmuma 27. panta 2. punkta izpratnē.

Par trešo jautājumu

- 64 Ar trešo jautājumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, kā ir interpretējams pamatlēmuma 27. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzētais izņēmums no specialitātes noteikuma, ņemot vērā pamatlēmuma 27. panta 4. punktā paredzēto piekrišanas procedūru. Tā it īpaši vaicā, vai šīs normas ļauj apsūdzēt un notiesāt personu par nodarījumu, “kas nav nodarījums”, par kuru persona nodota, un saistībā ar kuru ir nepieciešama izpildes dalībvalsts piekrišana, pirms vēl ir saņemta šī piekrišana, ja personai netiek piemērots ar brīvības ierobežošanu saistīts pasākums. Tā arī vaicā, vai apstākļi, ka attiecīgā persona tomēr ir apcietinājumā saistībā ar citiem apsūdzības pamatiem, kuru dēļ to var turēt apcietinājumā, ietekmē iespēju personu apsūdzēt un notiesāt par šo nodarījumu, “kas nav nodarījums, [par kuru persona nodota]”.

65 Vispirms ir jāprecizē, ka trešais jautājums rodas tikai tad, ja kompetentajām tiesām ir jālemj par nodarījumu, “kas nav nodarījums, [par kuru persona nodota]”, jo saskaņā ar definīciju izņēmumi no specialitātes noteikuma ir piemērojami tikai šādā gadījumā.

66 Lai noteiktu pamatlēmuma 27. panta 3. punkta tvērumu, šī norma ir jāinterpretē, ņemot vērā pamatlēmuma priekšmetu, sistēmu un mērķi.

67 Pamatlēmuma 27. panta 1. punktā un 3. punkta a) līdz g) apakšpunktā paredzētie izņēmumi atspoguļo iepriekšējās izdošanas konvencijās noteiktos izņēmumus, it īpaši 1996. gada konvencijā par izdošanu starp Eiropas Savienības dalībvalstīm paredzētos. Minētā 27. panta 3. punkta b) līdz d) apakšpunktā paredzētie izņēmumi atbilst šīs konvencijas 10. panta 1. punkta a) līdz c) apakšpunktā ietvertajiem.

68 Šo izņēmumu skaidrojumi ir dažādi. Pamatlēmuma 27. panta 1. punktā un 3. punkta e) līdz g) apakšpunktā paredzēto izņēmumu pamatā ir attiecīgo dalībvalstu, izpildes dalībvalsts tiesu iestāžu, vai arī Eiropas apcietināšanas orderi paredzētās personas piekrišana. 27. panta 3. punkta b) un d) apakšpunktā paredzētie izņēmumi attiecas uz piemērojamajiem sodiem vai pasākumiem. 3. punkta c) apakšpunktā ietvertais izņēmums attiecas uz kriminālprocesu.

69 Uz piekrišanu balstītie izņēmumi ir piemērojami neatkarīgi no uzsāktā procesa un piemērotā soda veida.

- 70 Pamatlēmuma 27. panta 3. punkta b) līdz d) apakšpunktā paredzētie izņēmumi ietver arī dažādus režīmus. 27. panta 3. punkta b) apakšpunktā paredzētais izņēmums attiecas uz situācijām, kad nodarījums nav sodāms ar brīvības atņemšanas sodu vai piespiedu līdzekli. 27. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzētais izņēmums attiecas uz gadījumiem, kad kriminālprocess saskaņā ar likumu vai tiesas vērtējumu neļauj piemērot pasākumus, kas ierobežotu personas brīvību. Pamatlēmuma 27. panta 3. punkta d) apakšpunkts attiecas uz situācijām, kad personai var piemērot sodu vai pasākumu, kas nav saistīts ar brīvības atņemšanu, pat ja šis sods vai pasākums varētu ierobežot personas brīvību. Šajā pēdējā gadījumā ir domātas situācijas, kad ir piemērojamas finansiāla rakstura sankcijas, īpaši naudas sodi, vai sabiedriskais darbs, vai arī tiek piespriests kaut ko darīt vai no kaut kā atturēties, piemēram, aizliegums apmeklēt konkrētas vietas vai pienākums neatstāt attiecīgo dalībvalsti.
- 71 Ja procesā tiek konstatēts, ka ir izdarīts nodarījums, “kas nav nodarījums”, par kuru persona nodota, par to nevar apsūdzēt, pirms ir saņemta piekrišana, izņemot, ja ir piemērojami pamatlēmuma 27. panta 3. punkta a) līdz f) apakšpunktā paredzētie izņēmumi.
- 72 Pamatlēmuma 27. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzētais izņēmums attiecas uz gadījumu, kad kriminālprocess neļauj piemērot pasākumu, kas ierobežotu personas brīvību.
- 73 No tā izriet, ka šī izņēmuma ietvaros personu var apsūdzēt un notiesāt par nodarījumu, “kas nav nodarījums”, par kuru persona nodota, par kuru var piemērot sodu vai pasākumu, kas saistīts ar brīvības atņemšanu, nepiemērojot piekrišanas procedūru, ja vien kriminālprocesa ietvaros netiek piemērots ar brīvības ierobežošanu saistīts pasākums. Ja tomēr ar spriedumu personai piespriež sodu vai pasākumu, kas saistīts ar brīvības ierobežošanu, ir jāsaņem piekrišana šī soda izpildei.

74 Šāda interpretācija atbilst arī 1996. gada konvencijas 10. panta 1. punkta b) apakšpunktam, kā tas izriet no šīs konvencijas paskaidrojošā ziņojuma, kuru Padome apstiprinājusi 1997. gada 26. maijā (OV 1997, C 191, 13. lpp.). Saskaņā ar šo ziņojumu izsniegšanas dalībvalsts kriminālvajāšanu var uzsākt vai turpināt, vai personu notiesāt par faktiem, kuri atšķiras no tiem, kuri ir izdošanas pamatā, pat ja nodarījums ir sodāms ar personas brīvību ierobežojošu sodu, ja vien kriminālprocesa ietvaros un tā rezultātā netiek ierobežota personas brīvība. Tādējādi saskaņā ar šo ziņojumu, ja attiecīgajai personai tiek piespriests sods vai pasākums, kas saistīts ar brīvības atņemšanu, piespriesto sodu nevar izpildīt, kamēr izsniegšanas dalībvalsts nav saņēmusi piekrišanu vai nu no attiecīgās personas, vai arī izpildes dalībvalsts.

75 Katrā ziņā pamatlēmuma 27. panta 3. punkta c) apakšpunktam nav pretrunā gadījums, ka nodotajai personai piemēro pasākumu, kas saistīts ar brīvības ierobežošanu, pirms ir saņemta piekrišana, ja vien šis ierobežojums ir juridiski pamatots ar citiem Eiropas apcietināšanas orderī minētajiem apsūdzības pamatiem.

76 Tādēļ uz trešo jautājumu ir jāatbild, ka pamatlēmuma 27. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzētais izņēmums ir interpretējams tādējādi, ka gadījumā, ja pastāv “nodarījum[s], [...] kas nav nodarījums, par kuru [persona] nodota”, ir jālūdz piekrišana atbilstoši šī pamatlēmuma 27. panta 4. punktam un tā jāsaņem, ja ir jāizpilda ar brīvības atņemšanu saistīts sods vai pasākums. Pret nodoto personu par nodarījumu var uzsākt kriminālvajāšanu un to notiesāt pirms piekrišanas saņemšanas, ja vien kriminālvajāšanas stadijā vai spriedumā par šo noziedzīgo nodarījumu tai netiek piemērots ar brīvības ierobežošanu saistīts pasākums. Katrā ziņā 27. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzētajam izņēmumam nav pretrunā situācija, ka nodotajai personai piemēro ar brīvības ierobežošanu saistītu pasākumu pirms piekrišanas saņemšanas, ja šis pasākums ir juridiski pamatots ar pārējiem Eiropas apcietināšanas orderī ietvertajiem apsūdzības pamatiem.

Par tiesāšanās izdevumiem

77 Attiecībā uz pamata lietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku tiesāšanās izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

- 1) lai noteiktu, vai attiecīgais nodarījums ir “nodarījum[s], [..] kas nav nodarījums, par kuru tā nodota” 27. panta 2. punkta izpratnē Padomes 2002. gada 13. jūnija Pamatlēmumā 2002/584/TI par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm, kā dēļ būtu jāpiemēro šī pamatlēmuma 27. panta 3. punkta g) apakšpunktā un 4. punktā paredzētā piekrišanas procedūra, ir jāpārbauda, vai nodarījuma sastāva elementi atbilstoši to juridiskajai kvalifikācijai nodošanas dalībvalsts tiesībās ir tie paši, par kuriem persona tika nodota, un vai pietiekami atbilst apcietināšanas orderī un vēlākajā procesuālajā dokumentā ietvertā informācija. Izmaiņas laika un vietas apstākļos ir pieļaujamas tiktāl, ciktāl tās izriet no ordera izdošanas dalībvalstī procesa ietvaros savāktajiem pierādījumiem attiecībā uz apcietināšanas orderī aprakstītajām darbībām, nemaina nodarījuma raksturu un nerada pamatlēmuma 3. un 4. pantā paredzētos neizpildīšanas pamatus;
- 2) tādos apstākļos kā pamata lietā minētie izmaiņas noziedzīga nodarījuma aprakstā, kas saistītas ar attiecīgo narkotisko vielu grupu, pašas par sevi vien

nevar nozīmēt “nodarījumu, [..] kas nav nodarījums, par kuru [persona] nodota”, Pamatlēmuma 2002/584 27. panta 2. punkta izpratnē;

- 3) Pamatlēmuma 2002/584 27. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzētais izņēmums ir interpretējams tādējādi, ka gadījumā, ja pastāv “nodarījum[s], [..] kas nav nodarījums, par kuru [persona] nodota”, ir jālūdz piekrišana atbilstoši šī pamatlēmuma 27. panta 4. punktam un tā jāsaņem, ja ir jāizpilda ar brīvības atņemšanu saistīts sods vai pasākums. Pret nodoto personu par nodarījumu var uzsākt kriminālvajāšanu un to notiesāt pirms piekrišanas saņemšanas, ja vien kriminālvajāšanas stadijā vai spriedumā par šo noziedzīgo nodarījumu tai netiek piemērots ar brīvības ierobežošanu saistīts pasākums. Katrā ziņā 27. panta 3. punkta c) apakšpunktā paredzētajam izņēmumam nav pretrunā situācija, ka nodotajai personai piemēro ar brīvības ierobežošanu saistītu pasākumu pirms piekrišanas saņemšanas, ja šis pasākums ir juridiski pamatots ar pārējiem Eiropas apcietināšanas orderī ietvertajiem apsūdzības pamatiem.

[Paraksti]